Hyväksytty

Aluehallitus xx.xx.202x § xxx

Esitys kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisperusteiksi 1.1.2027 alkaen

Sosiaalihuoltolain (1301/2014) perusteella järjestettävillä 19 §:n tukipalveluilla sekä muilla 14 §:n tukipalveluilla tuetaan asiakasta suoriutumaan jokapäiväiseen elämään kuuluvista toiminnoista mahdollisimman itsenäisesti. Lisäksi palveluilla pyritään tarjoamaan hyvinvointia tuottavaa sisältöä elämään.

Tukipalveluita järjestetään henkilölle, jonka toimintakyky on alentunut korkean iän, sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi. Pirkanmaan hyvinvointialueella kotona asumisen tukipalveluiden myöntämisen edellytyksenä on, sosiaali- ja/tai terveydenhuollon ammattilaisen tekemä palvelutarpeen arviointi yhdessä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa, läheisensä tai hänelle määrätyn edunvalvojan kanssa. Asiakkaalle kerrotaan arvioinnin yhteydessä myös omarahoitteisten yksityisten palveluntuottajien kotona asumista tukevista palveluista ja niiden hinnoista.

Ateriapalvelu

Kotiin vietävät ateriat myönnetään lounasaterioina (vähintään kolme ateriaa/viikko). Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille. Ateriapalvelu voidaan myöntää, jos:

- asiakas ei kykene liikkumaan kodin ulkopuolella (esimerkiksi tehdäkseen ruokaostoksia tai käyttämään lounasravintoloita) tai valmistamaan aterioitaan

Yllä olevan ehdon lisäksi tulee alla olevista ehdoista yhden täyttyä:

- asiakas tarvitsee ohjausta ruokailussa ja ravitsemustilan seurannassa tai ravitsemustilan arvioinnissa (MNA-testi) on viite virhe- tai aliravitsemuksesta
- asiakkaalla on erityisruokavalio ja hän ei pysty itse valmistamaan erityisruokavalioaterioita

Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos ehdot täyttyvät.

Muu sosiaalipalvelu, kauppapalvelu

Muuna sosiaalipalveluna myönnettävä kauppapalvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille. Kauppapalvelu voidaan myöntää, jos kaikki alla olevista ehdoista täyttyvät;

- asiakas ei kykene itse tai läheisten avustamana asioimaan kaupassa
- asiakkaan läheiset eivät voi hoitaa asiakkaan kauppa-asioita hänen puolestaan

Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla kauppapalvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos edellä mainitut ehdot täyttyvät.

Muu sosiaalipalvelu, peseytymispalvelu kodin ulkopuolella

Muuna sosiaalipalveluna myönnettävä peseytymispalvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille. Peseytymispalvelussa avustetaan pääsääntöisesti yhden autettavia asiakkaita.

Peseytymispalvelu voidaan myöntää, jos kaikki alla olevista ehdoista täyttyvät:

- on todennettu, että kodin pesu-/saunatilat ovat puutteelliset tai vaaralliset
- auttaminen peseytymisessä ei onnistu avustajankaan turvin asiakkaan kotona

Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos kaikki edellä mainituista ehdoista täyttyy.

Muu sosiaalipalvelu, turva-auttamispalvelu

Muuna sosiaalipalveluna myönnetään turva-auttamispalvelu, joka sisältää turvalaitteiston, hälytysten vastaanoton 24/7, avun arvioinnin ja turva-auttajan antaman avun. Palvelu ei korvaa äkillistä akuuttia ensihoidon tarvetta.

Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille. Palvelu voidaan myöntää, jos:

- asiakkaalla on terveydellinen syy, joka realisoituessaan edellyttää toisen henkilön apua.

Yllä olevan ehdon lisäksi tulee alla olevista ehdoista yhden täyttyä:

- kaatumisriski, joka todentuu kaatumisina viimeisen 90 vrk:n aikana
- epävakaa terveydentila

Lisäksi arvioinnissa käytetään ohjaavana iRAI-HC-arvioinnin kohtaa G1e puhelimen käyttö sekä mittareita FALLS (kaatuminen) ja CHESS (epävakaa terveydentila). Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos ehdot täyttyvät.

Palvelu voidaan myöntää vammaissosiaalityön tekemän palvelutarpeen arvioinnin mukaan, kun:

- asiakkaalle on myönnetty vammaispalvelulain mukainen asumisen tuki ja turva-auttamispalvelu on välttämätön ko. palvelun toteuttamiseksi.

Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu, kuntouttava päivätoiminta/osavuorokautinen perhehoito

Osallisuutta ja sosiaalista kanssakäymistä edistävä tai tukeva palvelu myönnetään kuntouttavana päivätoimintana tai osavuorokautisena perhehoitona. Palvelu voidaan järjestää päivätoimintayksikössä, etäpäivätoimintana tai ~~perhehoidossa~~ perhehoitokodissa. Palvelu voidaan myöntää säännöllisen kotihoidon tai omaishoidon tuen asiakkaalle, jos kaikki alla olevat ehdot täyttyvät:

- asiakkaan psyykkinen, fyysinen, kognitiivinen ja/tai sosiaalinen toimintakyky on heikentynyt

- asiakkaalla on oma motivaatio osallistua päivätoimintaan
- asiakas kykenee toimimaan ryhmässä ja hyötyy ryhmätoiminnasta ja -kuntoutuksesta eikä ole yksilöllisen kuntoutuksen tarvetta
- asiakkaalla on avun tarvetta päivittäisissä toiminnoissa

Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos kaikki yllä olevat ehdot täyttyvät.

Siivouspalvelu

Siivouspalvelulla kotona asumisen tukipalveluna tarkoitetaan kotona tapahtuvaa siivousta. Palvelu on tarkoitettu ensisijaisesti säännöllisen kotihoidon ja omaishoidon tuen asiakkaille vakinaiseen asuntoon. Siivouspalvelu kohdennetaan asumisen kannalta välttämättömiin tiloihin.

Siivouspalvelu voidaan myöntää kotihoidon tukipalveluna kerran kuukaudessa, kun:

- asiakkaan toimintakyky on alentunut sairauden, vamman tai muun vastaavan syyn vuoksi pitkäaikaisesti siten, ettei hän kykene huolehtimaan kodin siivouksesta ja hän ei pysty pitämään kotiaan siistinä yksin, omaisten tai muun tukiverkoston turvin.
- siivoustarvetta ei voida kohtuudella ratkaista asiakkaan omien voimavarojen, läheisverkoston tai muiden käytettävissä olevien palveluiden avulla.
- jos asiakkaan kanssa samassa taloudessa asuu muita henkilöitä, palvelutarpeen arvioinnissa huomioidaan heidän tosiasialliset mahdollisuutensa huolehtia kodin siivouksesta. Palvelua ei myönnetä, jos kodin siivouksesta voidaan kohtuudella huolehtia samassa taloudessa asuvien henkilöiden toimesta.
- asiakkaan bruttotulot ovat korkeintaan 1470,00 euroa/kk ja kahden hengen taloudessa elävien yhteiset tulot korkeintaan 2719,50 euroa/kk

Palvelutarve arvioidaan puolen vuoden välein osana asiakkaan kokonaistilanteen arviointia. Erityisellä tarveharkinnalla palvelu voidaan myöntää määräaikaisesti muille asiakkaille, jos kaikki edellä mainituista ehdoista täyttyvät.

Yhteisöllisen asumisen tukipalvelut

Kotihoidon tukipalveluiden lisäksi ikäihmisten yhteisöllisessä asumisessa myönnetään asiakkaan tarpeen mukaiset

- Asumispalveluiden ateriapäivä
- Vaatehuoltopalvelu